

'Bonus triggert lager celgetal'

Uiergezondheid verbeteren is volgens Pamela Ruegg kwestie van doelen stellen en plannen maken

In Amerika ligt de wettelijke norm voor celgetal op 750.000 cellen per ml. Toch scoren veel veehouders lager door een bonus op lager celgetal. Pamela Ruegg, op uitnodiging van UGCN in Nederland, over meer communicatie op grote melkveebedrijven en de opkomst van omgevingsbacteriën.

Op een Nederlands melkveebedrijf is ze nooit geweest, maar Nederlandse veehouders in Amerika heeft Pamela Ruegg in Amerika genoeg bezocht. 'Jullie exporteren niet alleen melk, maar ook melkveehouders. Het zijn goede ondernemers. De bedrijven liggen er keurig bij, de hygiëne is prima op orde en dat is een belangrijk en goed begin van gezonde uiers.'

Ruegg is professor en specialist melkwinning aan de universiteit van Wisconsin in Madison. In 2008 kreeg zij de Mastitis Research Award van de Amerikaanse Dairy Science Association en ze heeft zich gespecialiseerd in melkkwaliteit en veiligheid.

Voordat ze naar de universiteit ging, werkte de enthousiaste 49-jarige in een dierenartspraktijk. 'Ik zag dat er een enorme schaalvergroting bij melkveehouders aankwam. Voor mij was dat reden om weer naar school te gaan om van de individuele behandeling van koeien om te scholen naar koppelmanagement.' Ze ging naar Californië, het land van de grote veestapels.

Wat is het verschil tussen kleine en grote koppels?

'Je hebt als dierenarts andere vaardigheden nodig. Het heeft vooral te maken met communicatie. Bij grote veestapels moet je vooral goede argumenten vinden om veehouders te overtuigen. Deze ondernemers zijn druk met regelen en organiseren, ze moeten veel dingen. Op kleinere bedrijven zijn veehouders juist heel druk met uitvoeren van de dagelijkse taken. Tijd hebben ze geen van allen. Om de uiergezondheid te verbeteren moet je als dierenarts proberen om met ze aan tafel te gaan zitten om doelen vast te stellen en een plan te maken. Vaak zijn melkveehouders en dierenartsen hier te vaag in.'

Waarom is een plan belangrijk?

'Omdat een hoog celgetal melkverlies betekent. Bovendien moet je melk weggooien, maar bovenal levert een lager celgetal in de VS een hogere melkprijs op. De meeropbrengsten

kunnen op een bedrijf met honderd koeien oplopen van 600 tot 1000 euro per maand wanneer het celgetal rond 100.000 cellen per ml ligt. Voor bedrijven met duizend koeien praat je zo over 100.000 euro op jaarbasis.'

Waarom betalen zuivelverwerkers meer geld?

'Niet zozeer omdat voedselkwaliteit een issue is. De melk wordt toch gepasteuriseerd omdat 95 procent van de melk in Wisconsin in de kaas gaat. Maar door de bonus op lager celgetal proberen ze de beste bedrijven aan zich te binden. Aan de andere kant heb je als melkveehouder een betere onderhandelingspositie als je een laag celgetal hebt. Je kunt kiezen, want je bent een aantrekkelijke partij voor zuivelverwerkers.'

Pamela Ruegg:
'Laag celgetal levert veehouders een betere onderhandelingspositie'

Wat is de grootste uitdaging voor melkveehouders op het gebied van uiergezondheid?

'In onze ligboxenstallen met vocht en mest en met grote koppels koeien is de infectiedruk hoger geworden. Het is dan moeilijk de omgevingsbacteriën onder controle te houden. Daarbij willen veehouders door een hoge melkproductie per koe wel snel melken. Al deze omstandigheden zorgen ervoor dat omgevingsbacteriën de afgelopen jaren een groter probleem zijn geworden dat we moeten aanpakken.'

Welke ziekteverwekkers spelen een rol?

'Ziekteverwekkers zijn bij klinische mastitis voor 30 procent streptokokken, voor 25 procent gramnegatieve mastitisverwekkers zoals klebsiella en E. coli en voor 15 procent CNS. Staphylococcus aureus speelt in minder dan 5 procent van de gevallen een rol. Bij 20 procent groeit er geen bacterie uit een kweek. Deze percentages zijn bij ons niet zoveel anders dan in Europa.'

Omgevingsbacteriën zijn toch goed te managen?

'Ja, maar het vraagt wel een consequente en harde aanpak. Streptokokken geven een langdurig lastig effect, waarbij het

celgetal onverwacht hoog kan pieken. Je moet dat flink aanpakken om het te onderdrukken.'

Hoe is het gesteld met de uiergezondheid in de VS?

'Wettelijk mogen bedrijven niet boven de 750.000 cellen per ml uitkomen. Volgens celgetalonderzoek heeft een derde van de koeien een celgetal hoger dan 225.000 cellen per ml oftewel een subklinische mastitis. Daar moet je wat mee doen. Op de beste bedrijven is dit 10 tot 15 procent.'

'Melkveehouders zijn zich wel bewust van een goede melkkwaliteit. Ze zijn trots op een goed product en weten dat het geld oplevert. Toch zou de kwaliteit minder zijn zonder bonus voor melk met een lager celgetal. Een bonus is de beste trigger voor een lager celgetal.'

Hoe denkt u dat de uiergezondheid zich de komende jaren ontwikkelt?

'We staan voor nieuwe uitdagingen. Grote bedrijven melken niet alleen, maar doen ook in bio-energie. Ze gebruiken het afval in de boxen en daar zitten veel ziekteverwekkers in. Maar door de subsidies levert deze energiepoort meer geld op dan koeien melken. Alhoewel de melkprijs de laatste jaren heel goed is met zo'n 30 cent per liter. De animo om dan aan uiergezondheid te werken is dan ook minder.'

Er is veel onderzoek gedaan naar uiergezondheid, wereldwijd. Hoe krijgt u die kennis in de melkput?

'Niet door de kennis lukraak te verspreiden. We moeten psychologie toepassen, de boodschap vermarkten. Melkveehouders weten wel wat ze moeten doen, wij moeten ze zover zien te krijgen dat ze een plan van aanpak maken.'

Alice Booij